Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KSJAL/pbceSvetl-U/26
Názov predmetu	svetová literatúra
Rozsah	2S
Počet kreditov	2
Vyučujúci	PhDr. Marián Kamenčík, PhD., univ. doc. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Hodnotenie študenta sa skladá z vypracovania seminárnej práce, ktorá sa realizuje počas prednáškového obdobia a záverečnej skúšky, ktorá sa realizuje v skúškovom období. Za seminárnu práca môže študent získať maximálne 40 bodov celkového hodnotenia za predmet. Za skúšku môže získať maximálne 60 bodov celkového hodnotenia.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

1. Vedomosti: Absolvent predmetu získa systematické a funkčne orientované poznatky o svetovej literatúre ako o dynamickom medziliterárnom procese. Osvojí si základnú terminológiu súvisiacu s teóriami svetovej literatúry, literárneho procesu, periodizácie a komparatistiky. Porozumie vzťahom medzi národnými literatúrami, medziliterárnymi spoločenstvami a vývinovými etapami literárnych dejín. Študent nadobudne prehľad o kľúčových autoroch a reprezentatívnych dielach starovekej a stredovekej literatúry, ktoré tvoria hodnotovo-estetické jadro svetového literárneho fondu, a pochopí ich význam pre ďalší vývin európskej i svetovej literatúry. Zároveň porozumie možnostiam didaktickej a interpretačnej adaptácie týchto diel v edukačnej a kultúrnej praxi.
2. Zručnosti: Študent bude schopný identifikovať hlavné vývinové línie svetovej literatúry na základe práce s reprezentatívnymi dielami; analyzovať literárne texty v komparatívnom a medziliterárnom kontexte; interpretovať svetovú literatúru s ohľadom na jej edukačný, kultúrny a hodnotový potenciál; aplikovať teoretické poznatky pri výučbe literatúry, kultúrnej mediácii a práci s textom v rôznych edukačných situáciách.
3. Profesijné kompetencie: Absolvent predmetu nadobudne odbornú spôsobilosť využívať poznatky zo svetovej literatúry v budúcej profesii, najmä v pedagogickej praxi učiteľa slovenského jazyka a literatúry; v redakčnej, kultúrno-osvetovej a popularizačnej činnosti; v základnej literárnokritickej a výskumnej práci; v oblasti sprostredkovania literárnych hodnôt v národnom a medzinárodnom kontexte.
4. Prenositeľné kompetencie: Študent si rozvinie všeobecný kultúrny a literárny rozhľad; schopnosť kritického a kontextového myslenia; komunikačné a interpretačné zručnosti; schopnosť pracovať s odborným textom a literárnym dielom; tvorivosť, flexibilitu myslenia a metakognitívne schopnosti využiteľné v edukačnej a kultúrnej praxi.

Stručná osnova predmetu

1. Svetová literatúra ako predmet literárnej vedy a edukačnej praxe
Pojem svetovej literatúry, literárny proces, základné metodologické prístupy a ich význam pre profesijnú orientáciu študenta.
2. Koncepcie svetovej literatúry a ich interpretačný potenciál
Tradičné a moderné teórie svetovej literatúry; ich využitie v pedagogickej a kultúrnej praxi.
3. Periodizácia národných a svetových literárnych dejín
Problémy a možnosti periodizácie; význam periodizačných modelov pre výučbu literatúry.
4. Svetová literatúra ako systém
Predpoklady vzniku a rozvoja svetovej literatúry, klasifikačné kritériá a hodnotové hierarchie.
5. Medziliterárne spoločenstvá a vzťahy medzi literatúrami
Podmienky vzniku medziliterárnych spoločenstiev, ich funkcia a význam pre literárny vývin.
6. Komparatistika ako nástroj poznávania svetovej literatúry
Geneticko-kontaktové vzťahy a typologické súvislosti medzi literatúrami; možnosti ich využitia v edukačnej praxi.
7. Literárnohistorické jednotky medziliterárneho procesu
Vývinové etapy literárnych dejín a ich význam pre chápanie svetovej literatúry.
8. Staroveká literatúra
Vznik literárnych druhov a žánrov (epos, dráma, lyrika). Antická literatúra ako základ európskej literárnej tradície. Hodnotové, tematické a naratívne modely starovekých textov a ich edukačný potenciál v súčasnej výučbe literatúry.
9. Stredoveká literatúra
Duchovné, náboženské a rytierske kontexty stredovekej literatúry. Žánrová pestrosť (legenda, epos, alegória). Formovanie kultúrnej pamäti Európy a možnosti didaktickej interpretácie stredovekých textov.
10. Renesancia, barok a klasicizmus v svetovej literatúre
Humanistický obrat v literatúre, nové poňatie človeka a sveta. Baroková estetika a klasicistické normy. Typické poetiky, žánre a autori v európskom kontexte. Komparatívne vzťahy k slovenskej a stredoeurópskej literatúre.
11. Romantizmus, realizmus a moderné literárne smery 19. storočia
Premeny literárneho vkusu, individualizmus, spoločenská kritika a nové naratívne stratégie. Svetová literatúra 19. storočia ako priestor formovania moderného čitateľa. Využitie textov v edukačnej a kultúrnej praxi.
12. Literatúra 20. a 21. storočia v globálnom kontexte
Literárna moderna, avantgarda, postmoderna a súčasná svetová literatúra. Globalizácia literárneho priestoru, medzikultúrne presahy, nové formy narácie. Svetová literatúra ako nástroj kultúrneho dialógu a interkultúrneho vzdelávania.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Typ predmetu (P, PV, V): PV
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2 hodiny seminárov týždenne
Metóda štúdia: prezenčná
Forma štúdia: externá

Odporúčaná literatúra

ĎURIŠIN, D. 1993. Čo je svetová literatúra? Bratislava: Obzor, 209 s. ISBN 80-215-0241-X.
JÍCHA, J. 2016. Literární monády. Stručné dějiny (nejen) literatury v zrcadle nastaveném zkaženému světu. Praha: Cherm, 344 s. ISBN 978-80-86370-61-3.
VÁLEK, I. 2006. Malý lexikón literárnych diel. Svetoví autori. Žilina: Knižné centrum, 212 s. ISBN 80-8064-136-

6.
Konkrétne diela jednotlivých vývinových období, ktoré budú predmetom seminárnych cvičení a interpretácie (po dohode s pedagógom).

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský

Poznámky

časová záťaž študenta: 60 hodín, z toho:
Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín
samoštúdium: 36 hodín